

UKINIKAS

laikraštis, paskirtas ukininkų reikalams,

išeina syki ant mėnesio. Metinė prekė: Maskolijoje, su parsiantimu uždengtose gromatose, 5 rubl.; Prusuose, su parsiantimu, — 8 mark.; Amerikoje ir kitur — 4 mark.

Prie kiekvieno numerio laikraščio pridėdame „Priedą“, knygutę su naudingais skaitymais.

J. Baugdonas. Vud. Nukeliamieji mokesčiai arba mokesčiai nuo reikalų.

Aprič paprastų, mokesčių kuriuos turi žmonės mokėti valdžiai nuo savo turto, yra dar mokesčiai, kuriuos žmonės moka nuo savo reikalų. Didumą tų antrųjų mokesčių užmoka žmonės pirkdami sau arielką, tabaką, cukrų ir kitus tavorus. Šitie mokesčiai vadinasi dar „nukeliamais“ mokesčiais, nes juos pirkliai (kupčiai) ir pabirkantai nuverčia, nukelia nuo savęs ant pirkikų. Nukeliamieji mokesčiai yra didžiausi ir sunkiausi, ir apie juos aš ketinu čion pakalbėti.

Kiekvienas gerai žino, kad valdžios yra uždrausta laikyti kromus arba karčiamas be patento. Teipogi uždrausta dirbti tavorus, taisyti visokius gėralus arba varyti šiaip kokį nors didesnį pelną, neišsivėlyjus pirma ir neužmokėjus paskirtos mokesties už patentą.

Nors tuos mokesčius užmoka valdžiai pirkliai ir pabirkantai, bet nesunku suprasti, kad jie tai moka ne iš savo kišenius (delmono). Ta mokestis visada buna išrinkta nuo žmonių, nes pabirkantai ir pirkliai, pardudami tavorus, netik susigrąžina savo išleistus pinigus, bet dar išrenka pelną. Kad jie neturėtų pelno, tai, žinoma, neverta būtų jiems nė varyti savo darbo. Tokiu būdu patentpinigiai yra nuverčiami ant visų tavorų, kuriuos mes perkame. Bet ant kitų tavorų yra uždėta dar didesnė mokestis, vadinama *akčyžė*. Tą mokestį moka pagal tai, kiek ir kokio tavoro arba gėralo pridirbta pardavimui. Nuo arielkos reikia mo-

kėti *akčyžė* už kiekvieną gradusą čysto spirito, nuo cukraus — už kiekvieną pudą, nuo brėžukų — už kiekvieną dėžutę su paskirtu skaitliu galvučių ir tt.

Kad visa sunkenybė tų mokesnių puola ant pirkikų, tai aiškiai gali parodyti pavyzdžius. Kaip ponas išvaro kibirą arielkos, tai parokavus už darbą, rugius ar bulves, malkas, įtaisymą bravoro ir kitką, ko prie bravoro reikia, tas kibiras (viedras) pačiam ponui mūs krašte 1 rub. 20 kap., o sunkiuose miestuose — 1 rub. 50 kap. Iš kibiro išeina kokio 50 kvatierkų, tai lengva suskaičiuoti, kad kvatierka arielkos kaštuoja tik kokios 3 kap. Bet užsimokėjus *akčyžę* jau ta kvatierka kaštuoja pačiam ponui kokios 10 kap. Pardudamas pirkliams ir šinkoriams ponas ima už kvatierką kokią 11 kap. Šinkorius jau ima nuo žmonių po 14 kap. miestuose, o kaimuose tai jau ir po 18 kap. Dabar matome, kad pirkdami arielką mes pusę pinigų išleidžiame ant išmokėjimo paskirtų mokesčių (*akčyžės* ir patentpinigių), norint pati arielką mažai tekaštuoja. Perki svarą tabako, o to nežinai, kad trečia dalis pinigų eina į valdžios kasą. Perki geležį, druską, o moki ne tik už tuos daigtus, bet dar grąžini dalį patentpinigių pirkliui ir dalį tų pinigų, ką atsiėmė valdžia už leidimą kasti ir apvalyti tuos daigtus nuo kitų prie maišų. Ką čia šnekėti, kad ir mėsą bei duoną perkant dalį pinigų reikia pavesti valdžiai, nes ir tuos reikalingiausius daigtus uždrausta yra pardavinėti be patento.

Ir teip, ką tik perki nuo pirklių, ar drabužį, ar gėralą, ar valgį ar ką kitą, — visada užmoki ne tik už pačius daigtus, bet dar

pelną pirkliams ir fabrikantams ir visus mokesčius, kurie yra užkrauti ant tų daiktų.

Juo daugiau perki tavorų, juo daugiau duodi pelnytį pirkliui ir fabrikantui ir daugiau užmoki valdžiai mokesčių. Delto ne dyvai, kad pabirkantai, pirkliai ir pati valdžia nori, kad kodangiausiai būtų pirklių savo šalies tavorų. Negalėdama suvisu uždrausti pirkti kitos žemės tavorus, veik kiekviena viešpatystė uždeda ant gabenamų iš užrubežės tavorų akčyzės arba t. v. rubežinę mokestį, kuri pabrangina svetimos žemės tavorus ir tokiu būdu priverčia didumą pirkti savo šalies tavorus, norint jie būtų daug brangesni ir niekesni už užrubežinius. Ta rubežinė mokestis teip-pat puola ant pirklių, nes pirklys, parduodamas užrubežės tavorus, visada tą mokestį priskaito prie prekės tavorų. Arba galima išrinkti tą mokestį ir kitokių būdu. Pamislykim sau, kad pabirkantas nusipirko audžiamą mašiną ir užmokėjo akčyzės 1000 rub.. Parduodamas audėklus, fabrikantas, žinoma, turi gauti pelną ir dėlto jis turi išrinkti nuo pirklių ir tą 1000 rub., ką jis užsimokėjo ant rubežiaus, gabendamas sau mašiną.

Aprič minėtų mokesčių yra dar t. v. štempelinė mokestis arba mokestis už štempelius ir markes. Ta mokestis mokaasiperkant popierių vekseliams arba oblikams vekseliams rašyti, paduodant skundą į sudą, imant prašpartą ir daug kitų reikalų atliekant.

Matot, kokiū būdu mes mokam mokesčius valdžiai. Mokesčiai šitie ne toki, kaip čyzė ar padumė, kurias žmonės noroms-nenoroms turi mokėti, kiekviens pagal didumą savo turto. Šituos mokesčius moka ne tik tie, ką turi šioki-toki turta, bet ir tie, ką jokio turto neturi; moka ne tik turtingieji, bet ir neturtėliai; moka ne tik vyrai, bet ir moters; ne tik dideli, bet ir ir maži, moka visi ne pagal savo turta, bet pagal savo reikalus. Nieks, teisybė, neverčia žmonių mokėti tų mokesčių, bet kas nežino, kad be drabužių, be geležies, be žiburio ir dagi be tos smarvės arielkos apsieiti negali? . . . Dabar viską, ko žmogui reikia, namie nepasidarysi. O kaip koki daiktą dagi geriau yra pirktis, nei namie darytis. Žino tai gerai ir valdžia ir dėlto uždėjo mokesčius ant reikalingiausių daiktų. Tuos mokesčius ima valdžia ne sykiu, tik pamazi, už kiekvieną daiktą skyrium, ir ima ant syk ne po daug ir ne tiesiog nuo tavęs, bet nuo pirklių, šinkorių, fabrikantų, kurie tuos mokesčius nuverčia, nukelia ant tavęs. Delto diduma, rodos, nė nejaucia sunkenybės tų nukeliamųjų mokesčių, o kiti tai nė ne žino, kad mokesčius moka kro-

muose ir karčiamose. O tuo tarpu nukeliamieji mokesčiai labai dideli: iš jų susirenka tukstančių tukstančiai rublių.

Daugiausiai mokesčių išrenka valdžia nuo akčyzių. 1891 metuose išmokėta nuo vienos arielkos 232 milijonų rublių akčyzės,*) o drange su akčyzė nuo alaus, midaus ir mielių ir su mokesčiais už laikymą bravorų ir karčiamų — 259 milijonai rublių. Tuos pačiuos metuose nuo tabako valdžia surinko 26 mil. rub. akčyzės, nuo cukraus — 20 mil., nuo gaso 9½ (pusdešimto) mil., nuo brėžukų (zapalkų) 4½ (puspenkto) mil. rublių akčyzės, rubežinės mokesties arba akčyzių nuo gabenamų iš užrubežės tavorų 110 mil. 900 tukstančių rublių. Tokiu būdu iš vieno akčyzių susirenka jau arti 430 mil. rub. O tai yra veik pusė visų valdžios mokesčių.***) Jei prie tų pinigų pridėsime štempelinį mokestį, mokestį už tiesą dirbimo ir pardavinėjimo kitų tavorų (aprič spirito), už prašpartus ir kitus mokesčius, tai išeis 523 mil. rublių vieno tik nukeliamų mokesčių. O tai bus daugiau, nei pusė visų viešpatystės mokesčių, ir 5 syk daugiau, nei mokesčių, kuriuos ima valdžia nuo turto.

Iš to matyti, kad nukeliami mokesčiai yra didžiausi ir visus mokesčius ir ant jų, gali sakyti, pasiremia viešpatystės galybė: vaikas, policija ir visas jos įtaisymas.

O kas tuos mokesčius išmoka?

Norint ir visi turi mokėti nukeliamuosius mokesčius, bet nesunku suprasti, kad didesnė jų dalį išmoka prasti žmonės — ukinkai ir darbininkai: jų yra daugiausiai ir jie daugiausiai visko išperka. Daugiausiai mokesčių, kaip žinote, valdžia surenka iš arielkos, o arielką veik vieni sodiečiai išgeria: ponams geriau patinka vynas ir kiti skanus gėrymai, iš kurių valdžia ne daug pinigų tesurenka, juo kad ant tų gėrymų uždėta mažesnė akčyzė. Tabakas, žibalas (gasas), brėžukai ir kiti visoki reikalai daugiau ištraukia pinigų nuo sodiečių, nei nuo ponų. Vidutiniskai aprokavus, galima sakyti, kad ponai sudėda tik kokią 80 mil. rublių t. y. mažiau dar nei 6 a dalį visų nukeliamų mokesčių. Žinoma, kitokia būtų rokunda, jei reikalai žmonių prigulėtų nuo jų turto t. y. jeigu žmogus, kurisai turi 100 syk didesnį turta už kitą, privalytų ir visko 100 syk daugiau. Bet kiekviens suprantą, kad, norint viens žmogus būtų 100 syk

*) Dabar akčyzė pakelta sulyg 10 rub. nuo kibiro čysto spirito arba nuo 100 grodusų. Kibiras arielkos turi 4 grad. ir delto mokasi 4 rub. akčyzės nuo viedro arielkos.

**) 1891 m. visu labu Maskolija išrinko mokesčių 900 mil. rub. su viršum.

turtingesnis už kitą, tai vis jis neišgers 100 syk daugiau arielkos arba alaus, nesu-nešios 100 syk daugiau drabužio, nesuži-bins 100 syk daugiau žibalo, nesuvalgys 100 syk daugiau druskos, silkių ir tt. Ir dėlto, norint visi ponai daug turtingesni už visus prastus žmones ir norint po tei-sybei reiktų jiems daugiausiai mokėti mo-kesčių, bet ištikrųjų moka daugiausiai tie, ką yra biednesni, ir juo žmogus yra bied-nesnis, juo daugiau sunkina jį nukeliamieji mokesčiai.

Atsimindami tai, kas augščiaus pasakyta, mes matom, kad daugiausiai mokesčių moka žmonės pirkdami sau reikalingus daigtus, kad moka mokesčius visi ir kad didžiausią dalį jų išmoka prasti žmonės — ukininkai ir darbininkai.

Mat, kokia mokesčių našta slėgia pra-stus žmones. Mes, lietuviai, drauge su ki-tais sodiečiais teipogi nešam tą mokesčių našta ir drauge su kitais kenčiam per tai daugiau vargo ir neturtės. Mokėdami mo-kesčius, mes turime ir tiesą norėti ir reika-lauti sav gero nuo savo valdžios. O tuo tarpu ką gero mes iš to turime? Kur tik žiuri, matai vargą prispaudimą, persekio-jimą tikėjimo, kalbos. Kur tik žiuri, matai, kad Maskolija nori mums įbrukti savo ti-kėjimą, savo kalbą, dagi papročius. Mūs' pinigai eina ant išlaikymo Lietuvoje mo-kyklų, kur valdžia stengiasi praplatinti pra-voslaviją ir maskolišką dvase, niekindama mūs kalbą ir mūs tikėjimą; laiko sudus, kur sunku mums rasti teisybę; stato mūsų krašte cerkves, šelpia maskolių kolonistus ir činovnikus, atsiųstus į mūs tarpą ir į mūs vietą, laiko ant galo vaiską*) ir po-liciją, idant mus paklusnume laikytų ir prie-šinantis be sudo ir be gailesčio skriaustų, kankintų ir žudytų.**)

Mums ne tik neva-lia priešintis prieš maskolių nelabumą, bet nevalia nė skųstis, nė kalbėti apie savo rei-kalus ir vargus. Tokia tai virto pas mus gadynė.

Bet nēr' ką mums nuliusti. Kitų tautų atgijimas ir jų laiminga kova su persekio-tojais duoda mums viltį, kad ir mes kar-tuntą įgysim savo tiesas, kurias neprieteliai niekina ir po kojomis mina. Norint sun-kios dabar mums dienos, bet mus ramina tai, kad mes stojam už tikėjimą, kalbą, laisvę ir teisybę, kad mes priešinamės prieš nelabumą, nedorybę ir prispaudimą ir kad

mes jau pradėdam suprasti savo padėjimą ir maskolių norus. Didžiausias mūs ginklas — apšvietimas ir jo mes turime iš viso vieko įieškoti. Jis išaiškis priežastis mūs' vargų ir parodys, kaip nuo jų gintis. Jis pasės mūs širdise sėklą, kuri duos mums galybę senovės krikščionių, kurių neįstengė apgalėti nė kar-tuvės, nė peiliai, nė ugnis, nė joks kitoks ginklas. — J. Sl.

Apie sunkumą ir neteisingumą nukelia-mųjų mokesčių yra labai gera knygutė, vardu „Genių dėdė“, kurią kiekvienam geram žmogui velyjame perskaityti ir kitiems duoti paskaityti. Gr.

Apie valsčiaus raštininkus. *S. Matulaitis*

Teko man skaityti vienam lenkiškam laik-raštyje labai akyvą straipsnį apie valsčiaus raštininkus. „Anais metais, rašo tasai laikra-štis, į Naujaaleksandravo pavieta, Liublino gu-bernijos, atvažiavo mūsų kamisorius. Buvo tai žmogus da jaunas, pilnas geriausių norų ir sumislyjo įvesti savo pavieto valsčiuose (gminose) tokią tvarką, kurią valsčių įstatai rodyja arba, tikriaus sakant, liepia įvesti, o kuri lygšiolaik niekur įvesti nebuvo. Pirmiausia sumislyjo įkūnyti visuose vals-čiuose 77-tą artikulą valsčiaus įstatų, ku-risai sako: paskyrimas valsčiaus raš-tininkų turi nusiduoti arba per iš-rinkimą visos gminos, ar per pa-prastą pasamdymą; tada samdo raš-tininką vaitas drauge su šaltyšiais ir valsčiaus plenipotentais.“*)

Taigi tas naujasis kamisorius išsiuntė į visus valsčius minėto pavieto popierių su pa-liepimu, idant patys valsčiai balsavimu už-tvirtintų savo raštininkus; jeigu kurio ne-nori laikyti, tegul pagal 77 artikulą įstatų išrenka sau kitą. Galite įsivaizdinti, sako tasai laikraštis, koks trūkšmas pasidarė tarpu raštininkų viso pavieto. Kaip pasakojo tie, kurie tą dalyką gerai žino, iš paliepimo jaunojo kamisoriaus apturėjo naudą tik bra-vorai ir karčiamos. Ponai raštininkai ne-sigailejo alaus ir degtinės, sako, girdė valstiečius atvirai ant uilyčių arba karčiamose, ir prie gėrimo arba patys arba per savo agentus įkalbinėjo žmonėms, kad už juos geresnio nėra, kad nieks kaip jie teip apie valsčiaus reikalus nesirupis ir kad valsčiui nieko daugiau nieko neliaka, kaip užtvir-tinti juos ant tos pačios vietos. Ir kas iš to išėjo? Valstiečiai, matydami, kaip mei-liai šaiposi prieš juos raštininkai, kaip gra-žiai kalba, o kas svarbiausia, kad alaus ir

*) Daugiausiai mokesčių išeina ant išlaikymo vaisko (240 mil. rublių) ir ant išmokėjimo viešpa-tystės skolos — (257 mil rub.).

**) Skaityk Kražių istoriją Varpe, Ukininke ir kituose laikraščiuose 1893—1894 metų.

*) plenipotentas — lenkiškai pełnomocnik.

degtinės nesigaili, *visuose valsčiuose* užtvirtino tuos pačius raštininkus.

Gal ir atsirado tarpu valstiečių keletas, kurie pamislyjo, kad, jeigu reikalauja nuo valsčiaus užtvirtinimo raštininko, tai jisai tur-but nuo valsčiaus priguli, vertėtų pertai išrinkti ištikimą žmogų, o ne jeib-koki; bet tokių žmonių buvo negirdėti tame pavieta, tur-but, jų tenais nedaug tėra. Minėtasis kamisorius išleido savo paliepimą, pasiremdamas, vieną, ant 77 artikulo įstatų, o antrą, ant paliepimo prezeso komisijos ukininkų reikalų Lenkų karalystėje, išleisto 17. Gegužės mėn. 1874 m. Tas paliepimas atspausdintas „Surinkime paskyrimų ir paliepimų vyriausybės, apeinančių reikalus ukininkų Lenkų karalystėje“. 3-me tome, ant 152 puslapio taip pasakytą: „pasiremiant ant 77 artikulo augščiausiojo „ukazo“ apie valsčių įtaisymą, išleisto 19. Vasario 1864 m. raštininkas turi būti paskirtas arba per nusprendimą valsčiaus susirinkimo, arba pasamdytas; raštininką pasamdo vaitas drauge su šaltyšiais ir su plenipotentais.“ Kitos gubernijos komisijos ukininkų reikalų, savo pranešimuose apie padėjimą valsčių valdžios, skelbia, kad paliepto per ukazą budo rinkti raštininkus nėra praktikoje, nes daugumas viršininkų (načelninkų) pavieto paskiria raštininką pagal savo norą, nesiklausdami nė valsčiaus, nė vaito su šaltyšiais. Toksai budas skirti raštininką turi tą negerą pusę, kad raštininku tankiausiai pasilieka žmogysta, kurios dora visai nežinoma valsčiui, o valsčius jug turi atsakyti, jei raštininkas ką pikto padaro. Yra ištirta, kad, kur valsčius pats sau raštininką skiria iš žinomų žmonių, labai retai teatsitinka, kad gminos per jį turėtų nuopuolį. Paskirtas viršininko raštininkas turi dagi iškėmę ant apsiėjimo vaito. Anie (vaitai) ypačiai, kada da su savo padėjimu neapsipažinę, laiko savo raštininkus kaip per kokius valdininkus, o ne kaip priklausančius jų pagalbininkus. Sumažinimui iškėmės raštininkų ant vaitų ir apskritai ant valsčiaus reikalų bėgio butinai reikia daboti, kad raštininkai būtų skiriami pagal 77 artikulą „ukazo“. Nors 80 artikulą „ukazo“ sako, kad viršininkas gali prašalinti raštininką už prasikaltimą ar nepildymą savo pareigų, tasai artikulą vienok neduoda jiems valios skirti raštininkus be valsčiaus arba vaito su šaltyšiaus pritarimo. Pertai prezesas ukininkų reikalų komisijos Lenkų karalystėje, susitaręs su vidaus ministeriu, prašė gubernatorių, kad neleistų peržengti 77 artikulo „ukazo“, kad dagi neleistų viršininkams kilnoti raštininkų

iš vieno valsčiaus į kitą be prašymo vaito šaltyšių ir plenipotentų.“

Štai kaip skamba paliepimas prezeso minėtos komisijos. Iš jo matyti, kaip žiuri ant išrinkimo raštininko augščiausioji valdžia ir kaip ji supranta išpildymą minėtojo artikulo „ukazo“.

Taigi, kaip matome, raštininkas yra valsčiaus samdininkas vedimui kanceliarijos, rašymui popierių į augštesnę valdžią ir vedimui knygų ir kitų reikalų. Pagal įstatus valsčius gali apsieiti visai be raštininko, jei jį per nereikalingą išranda, nors šiandien jau be jų negalima apsieiti. Vaitai išrinkti iš mokytojų arba iš raštininkų nekarta pasinaudoja iš to ir visai raštininkų nelaiko, viską patys atlieka, — daugiausia jei į pagelbą kokį vaiką pasima.

Kadangi tiesa žiuri ant raštininkų, kaip ant paprastų samdininkų, neduoda jiems pertai tokių tiesų, kokias turi kiti valdininkai, ir nereikalauja nuo jų prisiegos. Nėsa tiesa nereikalauja taipgi, kad raštininkai turėtų šioki-toki apšvietimą, pertai į raštininkus tankiai pakliuva žmonės, kurie moka tik rašyti ir da šėip-teip apsitaisę, o jau galvose jau tai nėra nė menkiausio mokslo.

Da kaip viena išparodymą, kad valdžia žiuri ant raštininko, kaip ant valsčiaus samdininko, privedame 94 artikulą įstatų. Pagal tą artikulą vaitas, kaip valsčiaus gaspadorius, turi valią bausti raštininką štriuopa iki rubliui ir tai tik už mažesnius prasikaltimus; apie nubaudimą raštininko vaitas turi tik pranešti pavieto viršininkui.

Jeigu valsčius nori skųstis ant raštininko, tai savo nusprendimą turi nusiųsti viršininkui, o jei tasai neužganėdins valsčiaus reikavimo per vieną mėnesį, tai valsčius gali skųstis gubernatoriui.

O link raštininko algos tai tiesa sako, kad ji negali būti didesnė už vaito algą; taigi valsčiuose, kuriuose gyventojų yra nuo 50 iki 70, — alga turi būti 50 r.; kur yra nuo 70 iki 100 — alga 80 r.; nuo 100 iki 200 — alga 120 r.; kur po 200 iki 300, — alga 150 r.; o kur daugiau per 300, — alga 180 r.

Be-to, išduodamas kopijas *familijos rodos* ar nusprendimą valsčiaus sūeigos, raštininkas gali imti po 10 kap. nuo arkužo, turinčio 25 eilutes ant puslapio. Toki tai yra įstatai aprašanti pareigas raštininko prieš valsčių, vaitą, šaltyšius ir plenipotentus, o pažiūrėkime, kas darosi šiandien valsčiuose . . .

Nors šitos žinios tinka tik Lietuviams gyvenantiems Suvalkų gubernijoje, vienok jų svarbumas paragino mane apreikšti jas per laikraštį.

Draugaitis.

Daina apie darbą.

Kas nor ant amžių likt paiku,

Tokią tam rodą duodam:

Te neužsima nieku

Ir tinginiui pas' duoda!

Nors gimk stiprus kaip Herkules,*)

Nors buk galinčium proto,

Nedirbk — mazgotė iš tavęs,

Neverts tu duonos šmoto.

Nėra šventadienio pas tuos,

Ką šiokią dieną švenčia,

Tiktai, kol daug medaus koriuos,

Tol bitys traną kenčia.

Kada gi jau bendros bėdos

Ateis sunkusis laikas,

Tada, nedirbęs niekados,

Visi tau tars: „eik sveikas!“

Kad kova, badas, maras bus,

Tu pirmas pulk ant kelių . . .

Užstumk duris, užkelk vartus, —

Bet ras giltinę kelią.

Darbe kam puola į akis

Tiktai puslių daugumas,

Tasai yr' paikas, tas kvailys,

Liga jo — tinginumas.

Kad spėkų kitą syk mažiau,

Ar nerimastis auga,

Tikėk, nė alkans šuo grandžiau

Už tinginį nestaugia.

Delto nereikalauk garbės,

Negeisk nė pinigų tu,

Tik dirbk, kiek viekas ištesės,

Kad darbs saldus tau būtų.

Kad atsidust paskutiniai

Ne gulint minkštoj lovoj,

Bet trusiant, dirbant kruvinai

Sunkioj už buvį kovoj.

Pagal *Nekrasov'ą* parašė *A. B. P.*

Iš Lietuvos.

Vilkaviškio pavietos atkampys tarp 3 miestų: Vilkaviškio, Naumiesčio ir Virbalio su Kybartais susideda beveik iš vieno dvarų, tarpu kurių kur-nėkur pamatysi vieną kitą kaimelį išikišusį. Pavasariui išaušus, pradeda atsivilkkti į tuos dvarus kuopomis kacapai grovių kasti, kurių čionais nemaža reikia; ir gerai jie čia užpelno; man teko sykį šnekėti su viena kuopa tų kacapų; tai pasirodė, kad jie pelno kožnas mažiausia po rublį ant dienos. Delko mūsų žmonės ne-

galėtų tą darbą atlikti. O reikia žinoti, kad čion musiškių ir yra daugelis jieškančių darbo. Gali pamatyti po tuos pačius dvarus mūsų žmones visus purvinus kasant durpas, kur daug sunkesnis darbas, o pelnas daug mažesnis; ar tai ne gėda mūsų vargšams, kad apleidžia kocapams tokį pelningą, nereikaujantį jokio mokslo darbą? Dvarponiams da didesnė sarmata turėtų būti, kad paveda tą darbą kacapams, o ne saviems. Jau ir šimet mačiau tuos kacapus slampinėjant po mūsų kraštą. O reikia ir tai žinoti, kad tie kacapai, atsi-vilkę į mūsų kraštą, daug ir prigriešija. Štai papasakosiu vieną atsitikimą. Išėjo 2 metai šį pavasarį, kaip atvažiavo vienas kacapas iš-pat Smolensko valdybos aprinkti darbo savo draugams; čia jis, gavęs darbą, iškasti griovius palivarkuose Gauronskio, apsinakvojo viename jojo palivarkėlyje Versnupiuose, pas akamoną to dvaro Astraucką. Prisigerinęs prie akamono tarnaitės, išsiklausinėjo apie Astrauckų padėjimą, kaip jie pasilaiko, ar turi kiek ištekliaus, ir patyręs, kad jie turi pusėtinai pinigų, ėmė mislyti, kaip juos į savo kišenių paimti. Ant rytojaus buvo nedėlios diena, akamons turėjo iš-anksto išvažiuot į Gauronskio sostapilį atiduoti skaitlių, ką per nedėlią veikė (išduoti rapartą), o kacapas, matydamas, kad jis pasilieka tiktai su 2 moterim ir ar 5 metų vaiku, da teip greitai nesi-ruošė į kelionę, nėra jam rupėjo Astrauckų pinigai. O kada da ir tarnaitė išėjo į Alvitą bažnyčion, čia jau visai burlioks prasidžiugo. Po pasryčių, kada jau Astrauckienė, išleidus tarnaitę, turėjo kapoti durpas pietums virti, kacapas, neva pasigerindamas, o širdyje šėtonišką mislį turėdamas, priėjęs sako: „matyt nepratę to darbo dirbti, duokite, aš sukaposiu“, o nutvėręs kirvį, rėžė tiesiog į galvą ir į smertį nabagę užmušė; pabaigęs galvažudystę, negyvą moteriškę nuvilko į kamara ir pastumė po girnoms, o pats suskaldė kupartus ir, užtikęs tukstantį ir 33 rublius, nežinia kur išdumė, palikęs tiktai savo didelį spatą. Ir da vel kas negera, kad mūsų žmonės, nuo tokių atsivilkusių burliokų nereikalauja raštų; nuvažiuok į Maskolią be raštų, tai jie tau beveik marškinius nulups, o čia tas kacapas buvo apsinakvojęs visai be jokių raštų. Tokių tai darbų pas mus kocapai pridirba. Į Vilkaviškį dabar atkėlė iš Meškorijos labai bjaurų načelninką, kaip girdėti, visai iš prastos burliokų giminės; nesusideda visai su ponais, o sodiečius tai visai nežmoniškai dergia. Atvažiavęs į raštinyčią (kanceliariją) be jokios politinės plusta

*) Herkules = senovės Graikų pasakų didžiavysis, galinčius.

ukinikus, o vaitui tai visai lipa ant sprando, tur-but nor nugrasinti ukinikus nuo vaitystės, kad nėviens nenorėtų apsinti tos tarnystos vartyti, o jis galėtų čia atkelti koki burlioką iš savo giminės; už visokius niekniekius, už kuriuos geras žmogus nedrystų žodžio pasakyti, sodina į kalėjimą vaitus, dešimtininkus ir ukinikus. Teip, kad jau, kaip girdėti, vienas vaitas ketina atsisakyti nuo tarnystės; jisai, kad ir „Ukininke“ pernai (nepamenu kelintam numeryje) buvo papeiktas, už ką skaito lenkiškas mazgotes, o ne skaito lietuviškų, (už tai ir aš jo negiriu), bet vis kaip aš jį žinau, neblogas žmogus ir geros širdies. — Ar negalėtų ką pasakyti „Ukininke“, kaip galima pažinti padirbtus pinigus? Žydai mūsų žmonėms jų labai tankiai įduoda, nėra žmonės jų suvisu neatskiria nuo tikrųjų pinigų.

K. Givinskas Zonagas.
Šuvalių gubernija. Prie pavieto kasų neseniai pas mus įtaisytos teip vadinamos „padėjimo kasos“ (zbergatelnyja kasy), kur gali kiekvienas žmogus pasidėti atliekamą skatiką. Mažiaus per 25 kap. ir daugiau per 50 rublių ant-syk negali pasidėti, teipogi daugiau per 1000 rub. (kartu su priaugusiais procentais) ant vienos žmogystos negali būti kasoje. Tose kasose ne tik be baimės gali laikyti savo pinigus, bes da ir palukanas gauni — po 4 procentus ant metų. Atsijimti iš kasos savo padėtus pinigus kartu su priaugusiais procentais gali, kada tik nori. Nors neseniai da tēr' įtaisytos tosios padėjimo kasos, o jau kitose susidėjo daug pinigų: deda daugiausiai žydėliai ir kareiviai, kaimų žmonių bereik visai negirdėti dedant ten savo pinigus: tur-but da nežino. Prašom apgarsit apie tai.

Vilkaviškis (Suv. gub.) aptiekoje pardavinėja štai kaip pavadintas žolės: „Gumbo, širdies, tulžies, skilvio ir kirmėlių lašai.“ Teip atspausdinta ant laiškelių, kuriuos prie bonkučių prilipina. Nors, kiek duodasi girdėti, toji aptieka nebloga, nors josios valdytojui reikia dideliai padėkavoti, kad padėjo ir lietuviškus parašus ant žolių laiškelių, vienok negali užtylėti apie aną kvailą parašą: tik, tur but, tokių žolių nėra, kur sykiu tiek ligų gydytų!

K. Givinskas Gaisrys.
Kaunas. Neseniai patyrėme, juogei turime savo arbatos plantacijas (laukus). Musų vietinis laikraštis — „Kovenskija Gubernskija Viedomosi“ pranešė, juog atvežta į Kauną 3040 pudų arbatos, kuomet išvežta tuo pačiu laiku 4893 pudai; taigi ant 1853 pudų daugiaus. Iš kur-gi galėjo imtis toks perviršinimas, jeigu ne iš vietinių „arbatos pabriku“? Priegto reikia da atsimiti, kad

Kauno gyventojai irgi ne vieną pudą arbatos yra suvartoję, užtatai Kauno žydėliai turėjo padaryti savo patrikuos da daugiaus, nēg tuos 1853 pudus arbatos. Ką-gi tie gudragalviai duoda mums į arbatos vietą? Daktarų ištirinėjimai parodė, juogei par-duodamoji arbata ir geruose magazynuose ne gryna, bet maišyta: primaišo visokių niekų, senos nugertos arbatos, smilčių, druožlių, žolių lapų. — Tiesa, galimas da daigtas, kad tuose 1853 p. arbatos yra nemažai ir prusiškos arbatos, per kontrabantą pargabentos, kuri (arbata), žinoma, teipgi neužrašyta.

Su vynu žydėliai ir geras komedijas daro: jie puikiai moka iš degtinės, kvarbų vandens ir kvepiančių esencijų sudaryti sriubą, pasinešančią į tikrą vyną, teiposgi labai gudriai jie supila prastą vyną į bonkas su gerais etiketais. *Genys.*

Mariampolė (Suv. gub.). Į du verstu nuo musų miesto guli K vietiško dvaras. Sėjos mėnesį bernai užmušė savo užveizdą. Mat, ansai vokietys pagal savo jau seniai varomą papratimą norėjo nuplakti užsidaręs kur ten vieną berną, bet šisai nepasidavė — smogė savo kankitajui atgal ir pradėjo rėkti, ant to riksmo įėjo kiti bernai ir visiškai pribagė tą vokietėlį. To dvaro pons ir visi jo draugdėrbiai (vyresniejai) vokiečiai baisiai, nežmoniškai elgdavosi su darbininkais. Girdėti, kad darbininkai tariasi pamokėti tą vokietpalaiķį. — užstojus darbinetei žada jie visi atstoti kartu nuo darbo.

K. Givinskas Jurgis Drebulinis.
Šunskaĩ (Mariampolės pav.). Anais sykiais pagavo kelis vyrus parrisigabenusius lentų nuo kapo a. a. kunigo Varkalos. Žmonės pasakoją, buk jie norėję perkelti tą nelaimingą kunigo kuną į paskirtą jam ant šventoriaus vietą, bet trumpoms nak-tims bėsant nespėję to darbo atlikti, tik lentas namon parsigabėnė. Dabar tie žmc-nelės gali gana sunkiai prieš sudą atsakyti už savo (?) gerus norus. *Dumblys.*

Mariampolė. Paskutinėje dienoj Birželio mėnesio į ziemryčių šalį netoli nuo to miesto dideli ledai krito, kokių niekas nepamena. Išmušta javų gal per 5 verstus pločio ir kokią 10 ilgio. Kodėl musų žmonės nesirupina įsitraukti savo javus nuo ledų išmušimo, kaip namus nuo ugnelės įtraukia: jug ir mokėti nebrangiausiai te-reikėtų, nės ledai ne teip tankiai krinta, o nē apgavimo čionai nepadarys; nes ledų savo valia neužsitrauks. Mariampolės „įtraukimu“ agentai prijima dabar ir nuo ledų įtraukimus; girdėjau, nuo 100 reikią 2 rubliu mokėti. *Jurgis Drebulinis.*

Vilniaus gub. Sėjos mėnesyje lankė Vilniaus guberniją, drauge su Vilniaus gubernatorium, baronu Grenevic ir general-gubernatorium Orzevskis. Visur, kur tik atvyko, žengė pirmučiausiai į cerkvę. Popai priėmė jį su garbe, bet be ypatingos iškilmės. Užtai Disnoje džiakonas kunigas Benediktas Šimkevychia, užgėdino visus popus. Atvažiuojant Orzevskui, liepė varpuoti visais varpais ir užžibinti visus žiburius bažnyčioje; o pats, apsisiautęs apsiaustu, drauge su vikariju (kamendorium), kurį teip pat liepė apsisiausti, ir su kamzuotais bažnyčios tarnais, su kryžium, šlakstikliu ir smilkytuve, kone visą adyną už šventoriaus tvoros lankė valdovo. Orzevskis, nors paprastai ir neužsina į bažnyčias laike savo kelionių, bet matydamas tokią iškilmę, pataisyta jo dėlei, neįstengė atsilaikyti neatlošęs caro rolės, ir kaip caras įėjo į šventyklą. Klebonas paskui atlaikė maldas ant išprašymo ilgo gyvenimo tam kacamui.

Kitasai panašus atsitikimas įvyko Sedlečiuose, kame 27. dienoj Gegužės m. kunigas išvelyjo gimnazijos mokintinių chorui daryti cerkvės parodą drauge su maskoliais. Ir tai tiesa, kad už pasipriešinimą tokioms valdžios įsakoms jau ne vienas prefektas (kunigas prie gimnazijos mokintinių) prastojo savo vietą, o su jąja ir 300 rublių algos, bet aiškus dalykas, juog laikai pasišventimo kunigų už bažnyčios reikalus jau prabėgo ant visados.

Jeigu teip elgiasi kunigai, tai neprivalome stebėtis, jei ir pavestos jų globai avelės teip pat grimsta į maskolišką purvynę, kad tik neatsiranda kur žmonių, kurie jiems akis atdarytų ir šalį paklusnybę kunigams ištrintų iš smegenų paklusnybės ir maskoliams. Štai Vasiliskės kaime, Lydos pav., Vilniaus gubernijoje, sodiečiai (tur-but per prievartą ar apgavimą „Uk.“ R.) įtaisė į valsčiaus kanceliariją naują caro vaizdą; popas užsimanė tą vaizdą iškilmingai pasventinti cerkvėje. Tai visas sodžius, kame gyvena vieni tiktai katalikai, susirinko į cerkvę ant to šventinimo, paskuiėjo drauge ir su maskolių procesija, davėsi šlakstytiš popui su arklio uodega ir tt.

Tai darėsi toj pačioje Lietuvoj, kuri da neseniai buvo laistoma Kražiečių krauju! . . . Bet, kas teisybė, jug ir Kražiuose kunigas nėjo išvien su žmonėmis. L.

Iš Trakų pav. (Vilniaus gub.). Širdingai dėkavoju už tą dovaną,* kuria atsiuntėte man, menkam tantiečiui. Ne tik

*) „Uk.“ red. ir viens Lietuvos drauge autoriui šitos koresp. širdingai jam prašant, siuntė siuntinėli knygų bei laikraščių dovanai žmonėms padalinti. Red.

laikraščiai, bet ir knygos išėjo plačiai po svieta, jos liko sunaudotos lyg lašas vandens ant išdžiuvusios dirvos. Buvo, tiesa, ir tokių, ką pasakė (kaip ir visi puspročiai): „tai parašyta tiktai iš biednų žmonių pinigams vilioti;“ bet buvo ir tokių, ką labai džiaugėsi ir dikčiai pastiprino savo patriotizmą (meilę Lietuvos).

Pivašiunai — tai nedidelis miestelis su bažnyčia. Kas metai per Dangun Emimą daug žmonių lanko tą vietą dėlei vaizdo Motinos Švenčiausios, kurį nuo senovės žmonės laiko per stebuklingą. Tenais nuo perėitų Velykų nebuvo kunigo, nėra senasis jau seniai numirė, o naujo, per visokius maskolių gaisinimus, da nebuvo atsiuntę; tai šimet svieto buvo labai daug tą dieną suvažiavę, buvo nuo kokių septynių mylių toľumo. Pivašiunų parapija da labiaus sulenkėjusi už kitas mūsų krašto parapijas; tai galima matyti iš to, kad buvo ir daug tokių, ką į giedančius lietuviškai žiurėjo su pasi-stebėjimu . . . O Lietuvių susirinkusi kuopelė ir apsidrašinusi atgiedojo rožančių bažnyčioje lietuviškai; dėl jų ir kunigėlis po lenkiškam pasakė it pamokslą, — bučiau sakęs lietuviškai, bet jam truko sylos gerai lietuviškai pasakyti . . .

Jezno parapijiečiai su gaudumu ant širdies atsisveikino su savo geradėju kun. Anzelmu Nėnevycium, kursai šimet, per vyskupo paliepimą, tapo iškeltas į Sakalką, Gardino gubernijon. Tasai kunigėlis gyveno čionais tiktai šeserius metus, o paliko daug paminklų, tarp kurių galiu paminėti varpą, sveriantį 40 pudų; o, budamas Nemajunuose, 1878 metuose, su parapijos pagelba, išstatė naują bažnyčią; vyriausybė buvo įvelyjusi tiktai senąją pataisyti, o jisai visai naują pastatydino; už taji savo drąsumą turėjo paskui meškoriams užmokėti penkis šimtus rublių baudos. Į Jezną atėjo dabar iš Nemenčinės kun M. Masiulis.

Mūsų krašte kiekviename valsčiuje taiso *kazarmes*, neužilgo ateisiant kariumenė.*)

Arklius pas mus labai vagia. Vienu tarpu teip pašėlusiai vogė, kad po ketvertą, po penketą iš vieno sodžiaus ant syk išvesdavo. — Maskoliai, kaip kankino svieta, teip ir tebekankina. Gavęs kokią priekabę, toksai puslaukinis kacapas „činovnikas“, tuojaus ima bauginti ir bausti, kad tik išplėstų rublį - kitą; o jei nepasiseka, tai biednam lietuviui kartais ir į ausį quoda! . . . Nors kitasai jau ne pirmi metai Lietuvoje

*) Kokiam tikslui valsčiuosna kareivius gabenti? Ar nepradės Rusų valdžia mūsų žmones, priverstinai į cerkves guiti? . . . Ar rasi kokius kitus plianus turi ant nuvergųjų sprando? . . . Red.

gyvena, o da vis neatprato nuo senų savo papročių: kaip Maskolije su meškomis elgėsi, taip šičionais apsieina su žmonėmis.)*

Is svetimų šalių.

Karė tarp Kynų ir Japonų. Musų skaitytojai jau yra mažumą girdėję apie Kynus iš „Ukininko“ priedo „Kaip gyvena Kynai“ (Nr. 2, 1893 m.), bet ir tai daugias apie jų naminių pagyvenimą; o apie Japonus jei kada ir rašėme, tai labai menkai. Dėlto-gi dabar, prasidėjus karėi tarp tuodviejų tautų, pirmą kartą pranešime apie musius bei laimėjimus ar nelaimėjimus katros pusės, laikome per reikalinga daigta suteikti keletą žinių apie tuodvi šali.

Kynai (iš maskoliško vadinama ta šali „Kitajum“, bet to žodžio, lygiai kaip ir kitų maskoliškų žodžių, mums neperidera vartoti) guli i rytus i pietryčius Azijos. Tai yra labai didelė šalis su puspenkto šimto milijonų gyventojų. Is šiaurių pusės Kynų žemė per visa savo ilgį susiduria su Maskolių užimtais kraštais ir su Sibiru; o šiaurių i rytų kampe tarpe Sibiro ir Kynų žemės, kame prasideda Tykasis okeanas, isikiša i jūrą pussalis Korėja, didumo 4,136 ketvirtinių mylių, su 12 milijonų gyventojų senovės mongolų veislės. Vyriausias jų miestas *Seul*. Už galo Korėjos juroje traukiasi i pietus visa eilė salų, ant kurių gyvena Japonai, kurių skaitlius pasiekia iki 40 milijonų. Is tų trijų kaimynų, kaip sakytą, Kynai yra be palyginimo didžiausia šalis, *Korėja* — mažiausia, o Japonija vidutinė, bet užtai labiausiai apšviesta šalis: yra paprasta sakyti — ka Anglija Europoje, tai Japonija Azijoje. Japonijai gyventojai nors teip-pat mongoliškos veislės, kaip ir Kynai ir Korėjiečiai, vienok jie nesibijo Europiečių krikščionių ir, kas gero, mielai nuo jų pasimokina. Taigi Japonija dabar įsitaisė daug geležinkelių, laivų, visokias mokslo ir kitokias įtaisas ant Europiečių pavyzdžio, o tarp kitko ir kariūmenę europiškai įsitaisė. O Korėja is visų tamsiausia ir nuo daug metų buvo po Kynų viršenybė ir mokoje jiems kas metai doklė. Be-to, Korėjos gyventojai nuo tulo laiko vis labias grimsta i didesnį vargą ir kartas nuo karto kelia prieš savo vyriausybę pasipriešinimus; o šimet vasarą buvo pakėlė atvira maišta. Korėjos karalius tuojaus šaukėsi pagalbos Kynų, ir Kynai atsiumė savo kareivius. Kaip tik patyrė apie tai Japonai, kurie jau senai daboja, kad Korėja nepakliūtų po Kynų valdžią, tuojaus ir jie įsiuntė savo kareivius i Korėją, kad Kynai neužimtų Korėjos miestus. Is to ir prasidėjo karė. Mat, 1884 metuose tarp Kynų ir Japonijus, be to dar, buvo padaryta sutartis, kad nė Kynai nė Japonija, nesusižinoję pirmiaus, netur tiesos siųsti kareivių i Korėją: tai is to matyt, kad Kynai sulaužė sutartį ir pertai Japonai turėjo kupiną tiesą pradėti karę prieš juos. Skaitytojas tegul apdyvyja ta nesvietišką Japonų drasumą: Japonų visų visai tėra tiktai 40 milijonų, o jie šoka ant Kynų, kurių skaitlius siekia netoli pusę milijardo! Reikia žinoti, kad Korėjoje gyvena gana daug Japonų, kuriuos pastarame laike Korėjiečiai pradėjo skriausti; taigi Japonai da ir del tos priežasties, turi buti, teip drąsiai šoko i karę. Visa Japonų tauta, kaip vienas žmogus, su didžiausiu narsu ir pasišventimu eina priešais Ky-

nus; ir svetimuose kraštuose gyvenantieji tautiečiai, kaip tik išgirdo, juog tėviškė su priešininkais grumiasi, tuojaus metė viską ir skubinais i tautiečių kariūmenę, deda pinigus ir šelpia savo šalį, kad tik tėvynės priešininkai taptų pergalėti.

Sitasai patriotizmas drauge su apšvietimu ištikro duoda viršų menkai Japonijai ant milžiniškos Kynų tautos. Buvo jau keli dideli mušiai ir daug mažesnių susirėmimų. Visus didžiuosius mušius laimėjo Japonai. Anoms dienoms dar Japonai sumusė Kynų armiją is 20 tukstančių kareivių: vienus išmusė, o kitus paėmė i nelaisvę; o teip-pat nuskandino keturis kariškus laivus. — Is-pradžią, kol da nebuvo galima spėti, kas laimės, svetimos viešpatystės tiktai žiūrėjo ir davė kariaujančiom pusėm, teip sakant, persipešti, bet dabar, rodos, jau ims kištis i tarpą, nėra Japonai jau užėmė visą Korėją ir traukia ant Mukden', vyriausio Kynų provincijos Mandžurijos miesto, pakeliui pleskindami Kynų armiją. Labiausiai rupi tas dalykas Maskoliams, Anglijai ir Suvienytoms Šiaurinės Amerikos Valstijoms, nėra tos viešpatystės turi daugiausia reikalų su kariaujančiom žemėm. Anglija bijo, kad Maskoliai nebutų padarę sutarties su Japonais, nėra Maskoliams labai naudinga susilpninti Kynus, o paskui išlengvo žnaibyti tos žemės kampus, ypač kraštuose apie Indijas gulinčiuose, kame Maskoliai smelktinai smelkiasi. Anglams už akių užlysti ir kame ikišiol Anglai galėjo šiek-tiek ant Kynų remtis. Be-to, Maskoliai didžiai malonėtų įgyti Korėjoje gerą vietą laivams stovėti, nėra pas jų Vladivostokos jūra stovi pusę metų užšalusi.

Amerikoje anuo tarpu buvo pakilę dideli streikai Tukstanciai darbininkų buvo pametę fabrikuose darbą, norėdami priversti tokiu būdu fabrikantus pakelti užmokestį už darbą. Kiti fabrikai išstovėjo tušti po kelias nedėlias, o fabrikantai bet nepasidavė; ypač da ir dėlto darbininkams nepasisekė toji kova prieš kapitalistus (piniguočius), kad privažiavus i Ameriką begalei biedno ir paiko svieto, atsirado daugybės tokių, kurie gaisino darbininkų steigimą: kaip tik senieji darbininkai kokiame fabrike užstreikuoja, tai tuojaus i jų vietą veržiasi šimtai „skabsų“ t. y. neseniai atvažiavusių paikų darbininkų, kurie, kas teisybė, is bado nė nežino kur lysti nė ką veikti. Vietomis tarp užstreikavusių darbininkų ir tarp skabsų įvykdavo kruvinos muštynės už tokius dalykus; bet pagaliaus is tų visų kovų nieko gero neišėjo: darbininkai, išbaigę savo menką išteklį, turėjo, kad badu nenumirtų, vėl grįsti prie darbo. Amerikoje dabar biednam darbininkui tikra prapultis! Daugybė svieto is bado galą pasidaro. Dėlto dabar i liaujasi važiaavę i Ameriką; jau dabar yra daugiau gryžtančių, nekaip ant tenais keliaujančių; o gryžtų dar daugiau, bet netur už ką; — už ką grįš, kad netur už ką nė duonos kąsnio nusipirkti, kad badu miršta...

Nr. 9 „Ukininko“ priedas: Ant nakvynės.

... Turinys: ...

Nukeliamieji mokesčiai arba mokesčiai nuo reikalų *J. Sl.* — Apie valsciaus raštininkus. *Drągnitis.* — Daina apie darbą. *A. B. P.* — Is Lietuvos: *Vilkaviškis. Zonagas.* — Suvalkų gub. *Vilkaviškis. Gaisrys.* — Kaunas *Genys.* — *Marjampolė. Jurgis Drebulinis.* — Šunskai. *Dumblys.* — Vilniaus gub. *L.* — Is Trakų pav. — *Pivašiunai.* — Is Jezno. — Is svetimų šalių.

*) Argi tame krašte musų broliai jau teip spausti ir i tokį nusiminimą bei paniekinimą nugarandinti, kad nė prieš tokį stambų atvirą pažeidimą i sudą nepasiguodžia?! Argi tame kampe au nė tiek tiesos nė drąsos nėra?!... *Red.*